

Frá fundi forystumanna stéttarfélaganna og ÖBÍ

Kjaramálin í forgrunni

Ríkisstjórnin kynnti nýlega tillögur í skattamálum sem virðast heldur rýra kjör örorkulífeyrisþega og láglounafólks en hitt. Verkalýðshreyfingin hefur lagst gegn þeim hugmyndum, enda samræmast þær með engum hætti eðlilegum markmiðum um jöfnuð og að dregið verði úr þeirri alvarlegu kjaragliðnun sem hefur átt sér stað. Þannig hefur kaupmáttur örorkulífeyristekna rýrnað að raungildi undanfarinn áratug eða svo.

Indriði H. Þorláksson á stjórnarfundum ÖBÍ

Stjórn ÖBÍ fékk til sín Indriða H. Þorláksson, hagfræðing og fyrrverandi ríkisskattstjóra, sem kynnti

skýrslu sína og Stefáns Ólafssonar, með tillögum verkalýðshreyfingarinnar í skattamálum.

Mjög virkt samstarf og samráð hefur verið við verkalýðshreyfinguna. Einkum hafa verið greiðar leiðir á milli Eflingar, ASÍ og ÖBÍ. Það sést meðal annars á tærum samhljómi í skatta- og kjaramálum, auk þess sem ASÍ og Efling hafa líkt og ÖBÍ, lagst alfarið gegn hugmyndum stjórnvalda um starfsgetumat eftir höfði Samtaka atvinnurekenda.

Frekara samtal á sér nú stað við verkalýðshreyfinguna, en í síðari hluta mánaðarins komu á fund forystumanna ÖBÍ, forseti ASÍ og formaður Eflingar, auk formanns Kennarasambands Íslands og formanns BHM. Þetta forystufólk ÖBÍ og verkalýðshreyfingarinnar mun koma saman að nýju í byrjun mars og má vænta þess að þá verði formaður VR og formaður BSRB einnig í hópnum.

Þuríður Harpa Sigurðardóttir formaður ÖBÍ, flutti ræðu á fyrstu Hungurgöngunni sem haldin var 23. febrúar. Þessi dagur var valinn vegna þess að á þessum tíma mánaðarins er fjöldi fólks sem hefur

Purður Harpa Sigurðóttir

einfaldlega klárað kaupið. Purður Harpa sagði meðal annars: „Okkur er misboðin sú grafalvarlega staða – að öryrkjar og fátækt fólk betli í dag á götum úti fyrir mat! Að fólk hefur ekki þak yfir höfuðið og endar þess vegna jafnvel í krumlum smálánafyrirtækja!

Hversu hár er filabeinsturn þeirra stjórnvalda sem leyfa þessu að viðgangast?

Við biðjum ekki um ölmusu, við krefjumst réttlætis, og við segjum nei við því óréttlæti sem borið er á borð fyrir okkur þegar okkur er sagt að hér fari allt á hliðina ef þau tekjulægstu fá leiðréttingu! Við krefjumst þess að laun þeirra tekjulægstu dugi fyrir mannsæmandi lífi. Það er ekki frekja það er ekki græðgi – Það er réttlæti.“

Gölluð nálgun heilbrigðisstefnu

ÖBÍ sendi Alþingi umsögn um drög að heilbrigðisstefnu. Þar er meðal annars bent á að áherslan í stefnunni snýst um kerfið, en ekki það sem máli skiptir: Heilbrigði.

ÖBÍ bendir á að hjálpar- og stoðtæki eru ekki nefnd í stefnunni. Sama eigi við um samráð við notendur

heilbrigðisþjónustu og sjúklingafélög. „Það er ekki eingöngu heilbrigðisstarfsfólk sem eru sérfræðingar í heilbrigðismálum. Einstaklingar, ekki síst fólk með langvinna sjúkdóma, eru líka sérfræðingar í eigin málum og hafa skoðanir á þeirri þjónustu sem veitt er eða á að veita. Það nægir ekki að þeir séu upplýstir um það sem kerfið ætlar að viðhafast í þeirra málum,“ segir meðal annars í umsögninni. Jafnframt er vísað til Samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks um skyldu til þess að viðhafa virkt samráð. Það hefur ekki orðið í þessari vinnu. Jafnframt leggur ÖBÍ ríka áherslu á að íslensk heilbrigðisþjónusta sé of viðbragðsdrifin. Of lítil áhersla sé og hafi verið á gildi forvarna og lýðheilsu. Þetta endurspeglar í fjárlögum og fjármálaáætlunum stjórnvalda. Afleiðingin af þessu sé oft óþarfa heilsumissir, álag á heilbrigðiskerfið og mikill kostnaður.

Sigurjón Unnar Sveinsson

Stjórnvöld hundsa mannréttindi

Dómsmálaráðherra sagði í ræðustól Alþingis að ekki stæði til að fullgilda valkvæðan viðauka við Samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks. Þá sagði ráðherra enn fremur að ekki væri búið að kostnaðarmeta innleiðingu samningsins sjálfs og fyrr yrði ekkert gert í þeim málum.

ÖBÍ brást hart við ummælum ráðherrans. Sigurjón Unnar Sveinsson, lögfræðingur ÖBÍ og sérfræðingur í Samningi SP um réttindi fatlaðs fólks, benti í viðtali við Fréttablaðið á að samningurinn fæli ekki í sér nein sérréttindi fyrir fatlað fólk heldur væri hann verkfæri til að tryggja að fatlað fólk nyti mannréttinda á pari við aðra. Þá fæli valkvæði viðaukinn í sér mikilvæga samskiptaleið þegar fólk teldi á sér brotið. Hún hefði reynst vel, sagði Sigurjón Unnar, og benti meðal annars á reynslu Svía, sem tóku alla sína

byggingalöggjöf í gegn í kjölfar fyrsta málsins sem fór þessa leið. Og hann bætti við:

„Orð ráðherra um að bókunin sé óþörf felur í raun í sér vanvirðingu við bókunina sjálfa. Það er ástæða fyrir því að hún er til.“

Ísland hafi yfirleitt tekið sér langan tíma í að verða aðilar að alþjóðasamningum og bókunum á þessu sviði og einhverrar feimni virðist gæta. „Sá sem hefur ekkert að fela er ekki feiminn við eftirlit. Alþjóðasamfélagið sér auðveldlega í gegnum þetta,“ sagði Sigurjón.

Stjórnvöld draga enn lappirnar

Tryggingastofnun hefur enn ekki hafið leiðréttingar á greiðslum vegna búsetuskerðingar. Formaður ÖBÍ hefur lagt hart að stjórnvöldum að hefja þegar greiðslur samkvæmt lögum aðferðum í þessum efnum. Þá hefur stjórn ÖBÍ sent frá sér sérstaka ályktun um málið 21. febrúar, svo hljóðandi:

„Stjórnvöld hafa viðurkennt að stór hópur örorkulífeyrisþega, yfir þúsund manns, hafi verið hlunnfarinn um yfir hálfan milljarð króna árlega, með ólöglegum útreikningi búsetuhlutfalls. Þetta byggir á álitni Umboðsmanns Alþingis sem birti álit um málið í júní 2018 og eins og áður segir hafa stjórnvöld nú loks viðurkennt brotin.

Enn hefur samt sem áður ekkert gerst og hinar ólögsmætu skerðingar eru enn framkvæmdar. Ljóst er að þessi framkvæmd TR á búsetuskerðingum hefur staðið í a.m.k. áratug. Það þýðir að sá hópur örorkulífeyrisþega, sem verður fyrir skerðingum vegna fyrri búsetu í aðildarríkjum EES, hefur orðið af um fimm milljörðum króna auk vaxta á þessu tímabili.

Stjórn Öryrkjabandalags Íslands krefst þess að stjórnvöld stöðvi strax hina ólögsmætu skerðingu

og greiði örorkulífeyri miðað við réttan útreikning búsetuhlutfalls frá og með 1. mars næstkomandi.

Stjórn Tryggingastofnunar ríkisins skuldar því fólki sem lent hefur í þessum skerðingum opinbera afsökunarbeiðni. Skaðinn verður aldrei bættur að fullu en fyrsta skrefið er að greiða til baka hverja krónu sem tekin hefur verið af örorkulífeyrisþegum.

Stjórn ÖBÍ gerir kröfu um að TR greiði búsetuskertum örorkulífeyrisþegum hinar ólögsmætu skerðingar tíu ár aftur í tímann. Ekki er hægt að réttlæta það að stjórnvöld valdi örorkulífeyrisþegum tjóni í tíu ár en greiði svo einungis tæplega helming þess tjóns til baka.

Vandræðagangur stjórnvalda í þessu máli er með ólíkindum. Tryggingastofnun og ráðuneytin vísa hvert á annað og halda þannig áfram þeim ljóta leik að skerða réttindi fólks í andstöðu við lög.

Nýjung á vef ÖBÍ

Þættinum Spurt og svarað hefur verið bætt við vef ÖBÍ, www.obi.is. Þar er reynt að svara öllum spurningum sem fram koma bæði um starfsemi bandalagsins almennt og önnur mál, líkt og húsnæðismál og einstök mál sem upp koma.

Viðburðir framundan

Málefnaþing ÖBÍ um málefni barna stendur fyrir fyrsta Ungmennafyrir ÖBÍ. Það verður haldið á Grand hóteli í Reykjavík 9. mars næstkomandi. Mikilvægt er að raddir ungmenna heyrist og að tekið sé mark á þeirra sýn á samfélagið og nærumhverfi sitt, hvort sem það á við skóla, tómstundir, samgöngur eða annað.

Þá heldur málefnaþing ÖBÍ um kjaramál málþing á Grand hóteli 19. mars. Öflugir frummælendur fjalla um skatta, kjaragliðnun, samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks og síðan mun fólk jafnframt deila eigin reynslu. Málþingið verður dregið saman í pallborðsumræðum í lok þings.

